

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utövning av veterinäryrket och av 7 och 37 § i universitetslagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utövning av veterinäryrket och av 7 och 37 § i universitetslagen (RP 96/2022 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av
- kulturutskottet KuUU 20/2022 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- biträdande avdelningschef Taina Aaltonen, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Johanna Wallius, jord- och skogsbruksministeriet
- specialsakkunnig Marika Melamies, Livsmedelsverket
- specialistveterinär i produktionsdjurs hälso- och sjukvård Leena Suojala, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- ordförande Mikko Turku, Finlands Veterinärförbund rf
- veterinär Martti Tala, Finlands Hippos rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- undervisnings- och kulturministeriet
- Helsingfors universitet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om utövning av veterinäryrket och universitetslagen. Syftet med ändringarna är att reformera bestämmelserna om specialiseringsutbildning för veterinärer i enlighet med de riksomfattande riktlinjerna för utvecklande av specialiseringsutbildningarna. Enligt förslaget ska specialveterinärutbildningen i fortsättningen inte vara en utbildning som leder till examen, utan en yrkesinriktad påbyggnadsutbildning efter universitetsexamen. Genom den

Betänkande JsUB 26/2022 rd

föreslagna ändringen överförs det allmänna styrningsansvaret för utbildningen från undervisnings- och kulturministeriet till jord- och skogsbruksministeriet. Samtidigt stärks universitetens roll i styrningen av innehåll och kvalitet i utbildningen. Enligt förslaget upphävs i universitetslagen bestämmelserna om yrkesinriktade påbyggnadsexamina vid universiteten, som i nuläget tillämpas endast på specialveterinärexamen.

Lagarna avses träda i kraft den 1 augusti 2023.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

I propositionen föreslås det att specialveterinärutbildningen ändras så att den i fortsättningen är en yrkesinriktad påbyggnadsutbildning efter universitetsexamen. I nuläget är specialiseringsutbildningen en utbildning som leder till examen. Enligt propositionen ska veterinärutbildningen även i fortsättningen ordnas av Helsingfors universitet. Det allmänna styrningsansvaret för veterinärutbildningen överförs från undervisnings- och kulturministeriet till jord- och skogsbruksministeriet. Dessutom stärks universitetens roll i styrningen av utbildningen. Sammantaget sett anser utskottet att propositionen behövs och är lämplig. Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar.

Specialveterinärutbildningen är i nuläget den enda specialiseringsutbildningen i examensform och specialveterinärexamen den enda yrkesinriktade påbyggnadsexamen som avses i universitetslagen. Specialveterinärutbildningen är dock till sin natur specialiseringsutbildning som avläggs under tiden i arbete och som utgår från arbetslivets behov. Utskottet fäster uppmärksamhet vid kulturutskottets utlåtande (KuUU 20/2022 rd) där det påpekas att man genom att slopa specialveterinärutbildning som leder till examen förtydligar specialiseringsutbildningarna som helhet samt specialveterinärutbildningens ställning som arbetslivsnära utbildning efter examen.

I de yttranden som utskottet fått har man betonat specialveterinärutbildningens betydelse för människors och djurs hälsa. Personer med grundutbildning i veterinärmedicin har omfattande färdigheter att arbeta med olika uppgifter för att främja och upprätthålla djurs och människors hälsa och välbefinnande. Veterinärmedicinen utvecklas snabbt, vilket kräver kontinuerligt upprätthållande av yrkesskickligheten och uppdatering av kompetensen efter avlagd grundexamen. Det är också viktigt att fördjupa yrkesskickligheten och kompetensen samt utveckla sakkunskapen inom ett snävare område för att yrkeskåren på ett verkningsfullt sätt ska kunna tillgodose samhällets behov. Specialiseringsutbildningen möjliggör detta.

I yttrandena till utskottet har det ansetts vara viktigt att stärka kompetensen när det gäller djurens välbefinnande och tillsynen över djurskyddet samt kompetensen inom allmänveterinärmedicin hos dem som arbetar som kommunalveterinärer. Enligt inkommen utredning har detta beaktats i förslaget till förordning, enligt vilken man inom specialiseringsutbildning i allmänveterinärmedicin också kan fördjupa sig i främjandet av och tillsynen över djurens välbefinnande på djurhållningsplatser. En sådan fördjupad utbildning stöder till exempel utvecklingen av den kompetens som behövs inom de mångsidiga uppgifter som hör till en kommunal veterinär. Kulturutskottet har också ansett detta vara motiverat. Enligt en utredning som utskottet fått innehåller specialiseringsutbildningen i fortsättningen gemensamma utbildningshellheter eller studiemoduler med vilka studiehelheten kan byggas upp mer individuellt och flexibelt än i nuläget. Syftet är att öka möj-

Betänkande JsUB 26/2022 rd

ligheten att man inom olika studievägar som stöder varandra ska kunna välja mellan olika specialområden. Det stöder möjligheterna att utveckla kompetens som omfattar olika uppgiftsområden inom miljö- och hälsoskyddet. Utskottet välkomnar den här reformen.

Både i kulturutskottets utlåtande och i sakkunnigyttrandena har man noterat att avgiftsfriheten för specialveterinärutbildningen slopas. I och med att utbildningen enligt förslaget inte längre leder till examen tillämpas inte heller bestämmelsen i universitetslagens 8 § om avgiftsfrihet för utbildning som leder till examen. Det här väcker oro, eftersom det kan minska veterinärernas vilja att söka sig till specialiseringsutbildning om utbildningen är avgiftsbelagd. En avgiftsbelagd specialiseringsutbildning kan också i praktiken hindra veterinärer från att förbinda sig till utbildning som avläggs under en längre tid. Det medför i sin tur sämre förutsättningar för att kompetensutvecklingen i branschen ska kunna tillgodose samhällets behov. Enligt uppgift måste bestämmelser om avgifter för specialiseringsutbildningen utfärdas genom förordning av statsrådet, och i nuläget finns inga sådana avsikter. Det är dock möjligt att utfärda sådana bestämmelser. Jord- och skogsbruksutskottet understryker i likhet med kulturutskottet att det är viktigt att specialveterinärutbildningen är avgiftsfri. Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar i fortsättningen för att styra ordnandet av specialveterinärutbildningen. Utskottet förutsätter att man vid styrningen av utbildningen även i fortsättningen ser till att utbildningen förblir avgiftsfri.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 96/2022 rd utan ändringar.

Helsingfors 2.2.2023

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anne Kalmari cent
vice ordförande Ritva Elomaa saf
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Satu Hassi gröna
medlem Mikko Lundén saf
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Anders Norrback sv
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Jenni Pitko gröna
medlem Juha Pylväs cent
medlem Piritta Rantanen sd
medlem Arto Satonen saml
medlem Jenna Simula saf.

Betänkande JsUB 26/2022 rd

Sekreterare var

utskottsråd Susanna Paakkola.